

Европейският наблюдател на реструктурирането – уникален източник на данни за цяла Европа

Информационен бюлетин

„Реструктурирането може да подпомогне икономическия и социалния напредък, но само ако структурните промени са правилно планирани, засегнатите дружества имат възможност да предприемат коригиращи мерки и провеждат необходимите промени бързо и ефективно, а публичните органи съдействат за създаване на подходящи условия.“

„Социална програма“, бр. 27, „Адаптиране към промените — Подходът на ЕС към реструктурирането“, Европейска комисия, 20 юни 2011 г.

КАКВА е предисторията?

Реструктурирането не е ново явление. То е част от нормалния икономически цикъл, при който предприятия трябва да се приспособяват, за да поддържат своята конкурентоспособност. Реструктурирането често се разглежда в отрицателна светлина като явление, което води до тежки последици за заетостта или условията на труд, както и за местната и регионалната икономика. Ако обаче се извърши ефективно и ефикасно, то може да запази възможностите на работниците да намерят работа и да помогне за преминаването им на друго работно място със същото качество, в случай че не могат да запазят първоначалната си работа.

Във връзка с водещата инициатива „Индустиална политика за ерата на глобализацията“, изпълнявана като част от стратегията „Европа 2020“, е предвидено, че Европейската комисия трябва да „работи за насърчаване на реструктурирането на сектори в затруднение към дейности, ориентирани към бъдещето, включително чрез бързо пренасочване на умения към нововъзникващи сектори и пазари с бърз растеж“, а държавите-членки трябва „да работят заедно със заинтересовани страни в различни сектори [...] за определяне на трудностите и разработване на съвместен анализ за това, как да се поддържа силна индустриална и познавателна база“.

И двата подхода могат да се подпомагат от Европейския наблюдател на реструктурирането (ЕНП/ERM) — единствения към настоящия момент източник на информация от целия ЕС за реструктурирането на дружествата, предоставящ обобщени данни и информация за националните публични механизми за подпомагане на реструктурирането.

ЗАЩО е необходим този инструмент?

Въпреки важните последици от реструктурирането за заетостта, до стартирането на ЕНП са направени малко систематични опити за оценка на естеството и мащабите на дейностите по реструктуриране и тяхното въздействие в ЕС. В условия, при които не са налични обзорни проучвания за цяла Европа относно реструктурирането на дружествата, ЕНП се разглежда като реална алтернатива и като най-доброто и единствено решение, запълващо съществуващата празнота. Макар че ЕНП дава по-скоро ориентировъчна, отколкото представителна информация за мащабите на процесите на реструктуриране и последициите, които те пораждаат по отношение на заетостта, инструментът очертава общите тенденции и предоставя богата информация за последващо извършване на качествен анализ.

По аналогичен начин, с цел представяне на наличните възможности и обмен на идеи, се изготвя обобщен преглед на типични примери за национални инструменти за подпомагане на дружества и работници, ангажирани в случаи на реструктуриране. Въпреки че начинанието има очевидни ограничения и въпреки че отношенията между реструктурирането и заетостта не са нито прости, нито еднозначни, особено в условията на неотдавнашната глобална икономическа рецесия, ЕНП се утвърди като ценен източник на информация за лицата, вземащи политически решения в Европа, в опитите им да определят мащабите на реструктурирането на дружества в цяла Европа.

КАКВО представлява ЕНП?

ЕНП има за цел да събира информация за дейностите по реструктуриране в държавите от ЕС-27 и Норвегия. Въздействието на случаите на реструктуриране върху заетостта се измерва въз основа на съобщенията в във всекидневния и икономическия печат във всяка държава-членка от

2002 г. насам. ЕНП не предоставя пълна и изчерпателна картина на създаването и закриването на работни места в Европа, а по-скоро отразява масови процеси на реструктуриране. Значителни колебания на броя на работните места в дадена държава се пораждат от закриване и създаване в малки мащаби. Широкомащабните процеси са обаче от голямо значение, защото могат да породят важни косвени последици в даден регион, поставят значителни проблеми пред социалното сближаване и налагат ефективни колективни действия. Освен това, тъй като информацията за реструктуриране на дружества се съобщава чрез ЕНП дълго време преди действителното съкращаване на работната сила, ЕНП дава възможност на всички участници в процеса да предвидят и управляват промените, и да определят отраслите и държавите, за които е вероятно да преминават през етап на тежко реструктуриране в краткосрочен и средносрочен план.

Наред със събирането на основни описателни и количествени данни за отделни случаи на реструктуриране, от 2011 г. насам ЕНП също така предоставя примерен неизчерпателен подбор от национални публични инструменти за подпомагане, чиято цел е оказване на съдействие на дружествата и засегнатите работници да предвиждат и управляват реструктурирането. Целта е да се информират лицата, вземащи политически решения, и другите заинтересовани страни относно наличните видове инструменти, които могат да се използват в практиката или за информиране на политиката.

Какви са РЕЗУЛТАТИТЕ?

Продуктите от дейността на ЕНП са лесно достъпни и могат да се изтеглят от уебсайта на Eurofound:

- база данни с възможност за търсене на случаи на реструктуриране, представена в стандартен формат (наречен информационен бюлетин), която се актуализира всекидневно. Всеки бюлетин предоставя информация относно дружеството и неговата големина, местоположение и сектор на дейност, вид на реструктурирането, брой на обявените новосъздадени или закрити работни места и прогнозния им график, както и кратко изложение на причините за реструктурирането. Бюлетините се основават на съобщения за реструктуриране на дружества в националните медийни източници на информация. Информацията за отделните случаи може да се търси въз основа на редица критерии за търсене (например държава, сектор, вид на реструктурирането, дата на съобщението);
- въз основа на данните, събрани чрез информационните бюлетини на ЕНП през предходните три месеца, *тримесечният бюлетин на ЕНП* очертава основните европейски тенденции в реструктурирането и последиците за заетостта. *Тримесечният бюлетин* дава обзор на съответните показатели, например ръста на БВП и равнището на безработица, последван от данни на ЕНП за предходното тримесечие. Освен това всеки брой включва статии за отделни случаи на реструктуриране или за тежко засегнатите отрасли;

- базата данни на ЕНП за инструментите за подпомагане на реструктурирането предоставя достъп до информацията за характерните особености, участниците, източниците на финансиране, силните и слабите страни и резултатите, свързани с примерни мерки за подпомагане, предлагани от правителства, работодателски организации и профсъюзи в цяла Европа, с цел да се подпомогне планирането и управлението на реструктурирането. Информация за отделни мерки може да се търси по държави, етап и вид на инструментите, източници на финансиране и участници;
- в годишния доклад на ЕНП акцентът е поставен върху конкретна тема, отразяваща настоящите политически приоритети. Освен това докладът обобщава динамиката на реструктурирането през последната година. Представеният в доклада анализ се основава в голяма степен на данните от ЕНП наред с други източници на данни (например Проучването на работната сила (ПРС) на Евростат). Краткото резюме на годишния доклад е налично на всички официални езици на Европейския съюз;
- сравнителните аналитични доклади предоставят информация за процесите на ниво ЕС и на национално ниво по конкретни теми (например офшорни зони, фалити и др.), както и практически примери за отделни дружества.

КАК работи ЕНП?

Информационните бюлетини на ЕНП се изготвят въз основа на информация, събрана от мрежа от кореспонденти, които събират данни за реструктурирането на дружества чрез всекидневен преглед на специализирания икономически печат във всяка държава-членка и в Норвегия. Те документират случаи на реструктуриране, които засягат поне една държава, свързани са с обявено създаване или закриване на поне 100 работни места или засягат поне 10 % от работната сила в предприятията, в които са заети повече от 250 души. Информационните бюлетини на ЕНП обхващат и случаи с международен елемент.

НАКЪДЕ сега?

Бъдещото развитие на ЕНП ще се съсредоточи върху проучване на възможностите за използване на по-широк набор от цифрови източници, както и върху качествено усъвършенстване на въвежданията в базата данни с оглед подобряване обхвата и точността на данните в ЕНП, както и на аналитичното измерение. По отношение на качеството ЕНП може да предложи много; това е потенциално полезен източник за проучване на видовете реструктуриране, секторен анализ на примери за иновационни практики при реструктуриране на дружества, дългосрочно проследяване на случаите на реструктуриране и много повече.

Допълнителна информация:

Данните на ЕНП са достъпни чрез уебсайта на Eurofound (<http://www.eurofound.europa.eu/emcc/>), а също така можете да се свържете по електронната поща със Sara Riso, служител научни изследвания (sri@eurofound.europa.eu), за информация относно информационните бюлетини или с Funda Celikel-Esser (fce@eurofound.europa.eu) за информация относно инструментите за подпомагане на реструктурирането.

Следва да се вземат предвид условията за използване на данните.